

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 35/7

22 նոյեմբերի 2016թ.

Քննարկվեց Հենրիկ Վարդանյանի ներկայացուցչի գանգատը ՀՀ տարածք ներմուծված ավտոմեքենան մաքսային արժեքի գործարքի գնի մեթոդով ձևակերպելու վերաբերյալ:

Հենրիկ Վարդանյանի ներկայացուցչի գանգատում բերված փաստարկները.

Դիմումատուն 11.09.2016թ. Հայաստանի Հանրապետություն է ներմուծել «Nissan Elgrand» (աջ դեկ) մակնիշի, 2003թ–ի արտադրության ավտոմեքենա: Որպես ձեռքբերման փաստաթղթեր ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ԱՄՄՁՄ մաքսատանն է ներկայացվել թիվ 908968 հաշիվ ապրանքագիրը և ներմուծված ավտոմեքենայի ուղեկցող բոլոր փաստաթղթերը (հաշիվ ապրանքագիր, տրանսպորտային միջոցի դիմաց կատարված վճարման հանձնարարագրեր, բեռնման և բեռնաթափման, ապահովագրման համար կատարած ծախսերի վերաբերյալ փաստաթղթեր): 19.09.2016թ. ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ԱՄՄՁՄ թիվ 18 որոշմամբ գործարքի արժեքի մեթոդով ավտոմեքենան մաքսազերծելու վերաբերյալ դիմումը:

Ըստ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ԱՄՄՁՄ ավտոմեքենայի արժեքը, որը նշված է թիվ 908968 հաշիվ ապրանքագրում, զգալիորեն ցածր է ԵՏՄ տարածքում գործող միջին շուկայական արժեքներից, ինչը հիմնավորվել է հղում կատարելով www.tradecarwiev.ru, www.avito.ru կայքերին: Բացի նշված կայքերից պատասխանողը 04.10.2016թ.–ի որոշմամբ այլ փաստացի հանգամանքների վրա հղում չի կատարել:

Դիմումատուի կողմից ներմուծված ավտոմեքենան սովորական դասի է, չունի այլ ավելցուկներ՝ կապված ավտոմատ համակարգերի և թյունինգի հետ: Մաքսատունը համեմատել է միայն 908968 ինվոյսի (հաշիվ ապրանքագիր) թվերը նշված կայքերի հետ: Բացի այդ, գներն իրենց մեջ արդեն ներառում են հաշիվ ապրանքագիրը, տեղափոխման ծախսերը, ԵՏՄ անդամ երկրներում նրանց մաքսազերծման գումարը, ինչպես նաև գնորդի կողմից վաճառքից ակնկալվող շահը: Ուստի մաքսատունը պետք է համեմատեր ներկայացրած բոլոր ծախսերը գումարային և այլ կայքերում մեքենաների գներից հենց գոնե մաքսատանը գումարի չափի տարբերությունը: Գործարքային մեթոդից գին որոշելն իրականացվում է գնման տեղափոխման և եթե առկա են այլ ծախսերը դրանց ընդհանուր գնագոյացմամբ:

Գանգատում բերված են «Մաքսային կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի 73–րդ հոդվածի 1–ին մասի, Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 65–րդ հոդվածի 1–ին և 2–րդ մասերի, 66–րդ հոդվածի, 181–րդ հոդվածի դրույթները:

19.09.2016թ. դիմում է ներկայացվել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ նախագահի տեղակալին, որին ի պատասխան հայտնվել է, որ անհրաժեշտ է մաքսատանը ներկայացնել ավտոմեքենայի ուղեկցող բոլոր փաստաթղթերը և ապահովագրման համար կատարված ծախսերի վերաբերյալ փաստաթղթերը ձևակերպումները կատարելու համար:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ԱՄՄՁՄ մաքսատունը 04.10.2016թ. թիվ 18 որոշմամբ մերժել է Հենրիկ Վարդանյանի կողմից ներմուծված ավտոմեքենան մաքսային արժեքի գործարքի գնի մեթոդով ձևակերպումը:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ԱՄՄՁՄ մաքսատունն իր գրության մեջ չի մատնանշել ՀՀ օրենսդրությամբ օրենսգրքի նախատեսված դիմումատուի բողոքարկման իրավունքը,

այնուհանդերձ խախտելով ՀՀ Մաքսային կարգավորման մասին օրենքի պահանջները չի տրամադրել նախատեսված մերժման եզրակացությունը, որն էլ դիմումատուն կարող է բողոքարկել:

ՀՀ մաքսային վարչության պետի 10.06.1998թ. թիվ 71-ՄՎր հրամանով հաստատվել է «ՀՀ մաքսային սահմանով փոխադրվող ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների բեռնային մաքսային հայտարարագրման, ըստ բաց թողման մաքսային ռեժիմների բեռնային մաքսային հայտարարագրի լրացման կարգը հաստատելու մասին» կարգը: Կարգի 3-րդ կետի համաձայն՝ ապրանքները հայտարարագրման է ներկայացնում ապրանքներ տեղափոխող անձը կամ նրա կողմից լիազորված անձը բեռնային մաքսային հայտարարագրի լրացման համար անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերի հետ միասին: Գանգատում բերված են «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ, 5-րդ, 10-րդ հոդվածների դրույթները:

ՀՀ կառավարության 05.12.2002թ. թիվ 2170-Ն որոշման 1.1 կետի համաձայն՝ ՀՀ մաքսային օրենսգրքի 87-93 հոդվածներով սահմանվում է, թե ինչպես պետք է որոշվի ՀՀ մաքսային սահմանով տեղափոխվող ապրանքների մաքսային արժեքը «Մաքսերի և առևտրի գլխավոր համաձայնագրերի (ՄԱԳՀ) VII հոդվածի կիրառման մասին» համաձայնագրերի դրույթների համաձայն: Գնահատման եղանակները շարադրված են կիրառման հաջորդական կարգով: Մաքսային գնահատման առաջնային եղանակը սահմանվում է օրենսգրքի 65-ի հոդվածում և մաքսային սահմանով տեղափոխվող ապրանքների մաքսային արժեքը պետք է որոշվի համաձայն այդ հոդվածի դրույթների, երբ բավարարված են դրանում նկարագրված պայմանները:

Որոշման 1.2 կետի համաձայն՝ եթե մաքսային արժեքը չի կարող որոշվել օրենսգրքի 87-րդ հոդվածի դրույթներով, ապա այն պետք է որոշվի հաջորդաբար առաջ անցնելով հերթական հոդվածներով մինչև այն առաջին հոդվածը, որի համաձայն մաքսային արժեքը կարող է որոշվել:

Վերոգրյալից հետևում է, որ դիմումատուի կողմից ՀՀ ներմուծված ավտոմեքենայի նկատմամբ մաքսային արժեքի որոշման գործարքի գնի մեթոդի կիրառելիության անհնարինության դեպքում, մաքսային մարմինը պարտավոր էր մաքսային արժեքը որոշել հաջորդաբար առաջ անցնելով հերթական հոդվածներով մինչև այն առաջին հոդվածը, որի համաձայն մաքսային արժեքը կարող էր որոշվել:

Ալենհայտ է, որ մաքսային մարմիններն անցնելով իրենց լիազորությունների սահմանը, կամայական մոտեցում դրսևորելով, հայտատուի նկատմամբ կիրառել են մաքսային արժեքի որոշման իրենց համար նախընտրելի մեթոդը, չնչելով, թե ինչու հնարավոր չէր կիրառել գործարքի արժեքի մեթոդիկան: Ավելին, մաքսային մարմինը չի հիմնավորել իր կիրառած մեթոդի հիմքում ընկած հանգամանքները և հաշվարկները:

Ներկայումս գործում են ԵՏՄ շրջանակներում ընդունված մի շարք համաձայնագրեր, որոնք կանոնակարգում են անդամ երկրների մաքսային սահմանը հատող ապրանքների և ծառայությունների մաքսազերծման հետ կապված առանձնահատկությունները: Այնուհանդերձ պետք է հաշվի առնել այն հանգամանքը, որ մաքսազերծումը որպես այդպիսին հանդիսանում է վարչարարություն: Հետևաբար վիճարկվող վարչական ակտի պայմաններում պետք է հաշվի առնել ՀՀ մաքսային օրենսդրության, ՀՀ վարչարարության հիմունքների հետ կապված օրենսդրության, ԵՏՄ Մաքսային միության շրջանակներում կնքված միջազգային պայմանագրերը:

Գանգատում բերված է ՀՀ վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթները և հետևություն է արված, որ վարչական մարմինը կոնկրետ որևէ կերպ չի կարողացել հիմնավորել իր կողմից

մատնանշված այն հանգամանքը, համաձայն որի ավտոմեքենայի արժեքն էականորեն ցածր է ԵՏՄ-ում գործող տվյալ ավտոմեքենայի համար ձևավորված արժեքից:

Այն կայք էջերին, որոնց հղում է կատարել մաքսատուները և որոնց միջոցով տեղեկացել է ավտոմեքենայի գներին, դրանք իրականությանը չեն համապատասխանում, քանի որ հիմնականում գործ ունենք դիմումատուի կողմից ներմուծված ավտոմեքենայի թյունինգային և տարբերակների հետ, որոնք ըստ էության ավելի թանկ են: Ինչքանով իրազեկված է քաղաքացին, որևէ անգամ դիմումի առարկա հանդիսացող մականիշի ավտոմեքենա չի ներմուծվել ՀՀ տարածք:

Բացի այդ, կայք էջում նշված տեղեկատվությունը, հաշվի առնելով համացանցի հիմնականում անվերահսկելիության հանգամանքը, չի կարող դիտարկվել արժանահավատ:

Ինչ վերաբերվում է ԵՏՄ Մաքսային միության շրջանակներում կնքված պայմանագրերին ու համաձայնագրերին, ապա հարկ է նշել, որ դրանցով հիմնականում պաշտպանված են գործարքի գնի մեթոդով մաքսազերծում իրականացնելու իրավունքը: Նշվածի պայմաններում մաքսատան կողմից կատարվել է ակնհայտ սխալ հղում համապատասխան իրավական ակտին, որը նշված է վիճարկվող վարչական ակտում:

Ելնելով վերոգրյալից՝ գանգատաբերը խնդրում է հարցուցել վարչական վարույթ, որի շրջանակներում մաքսազերծել ավտոմեքենան մաքսային արժեքի գործարքի գնի մեթոդով:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության.

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ Հենրիկ Վարդանյանի կողմից 11.09.2016թ. Հայաստանի Հանրապետություն է ներմուծել «Nissan Elgrand» (աջ դեկ) մականիշի, 2003թ-ի արտադրության ավտոմեքենա (այսուհետ նաև՝ Ավտոմեքենա): Որպես ձեռքբերման փաստաթղթեր ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ԱՄՄՁՄ մաքսատանն է ներկայացվել թիվ 908968 հաշիվ ապրանքագիրը և ներմուծված ավտոմեքենայի ուղեկցող փաստաթղթերը:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ԱՄՄՁՄ մաքսատան պետը, ուսումնասիրելով Հենրիկ Վարդանյանի կողմից 11.09.2016թ.-ին Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծված «Nissan Elgrand» (աջ դեկ) մականիշի 2003թ. արտադրության ավտոմեքենայի համար ներկայացված թիվ F-10210 մաքսային հայտարարագրում լրացված ավտոմեքենայի մաքսային արժեքը պարզել է, որ նշված ավտոմեքենայի համար ձեռք բերման փաստաթուղթ է ներկայացվել թիվ 908968 հաշիվ ապրանքագիրը, թիվ MKSU1702183/3 հաշիվ ապրանքագիրը, թիվ 160720055522014 դրամարկղի մուտքի օրդերը և թիվ F-10210 մաքսային հայտարարագիրը՝ լրացված 961.836 դրամ մաքսային արժեքով:

Ղեկավարվելով Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 361-րդ հոդվածի 2-րդ կետի դրույթներով ԱՄՄՁՄ մաքսատան կողմից ուսումնասիրվել են «Nissan Elgrand» (աջ դեկ) մականիշի, 2003թ-ի արտադրության ավտոմեքենայի վերաբերյալ www.avito.ru, www.tradecarwiev.ru կայքերում առկա գները և մաքսային մարմնի տրամադրության տակ գտնվող գնային տեղեկությունները:

Համադրելով Հենրիկ Վարդանյանի կողմից ներկայացված փաստաթղթերը և տեղեկությունները մաքսային մարմինների տեղեկատվական ռեսուրսներում առկա տեղեկությունների, ինչպես նաև վերոնշյալ կայքերում առկա տեղեկությունների հետ, ակնհայտ է դառնում, որ Հենրիկ Վարդանյանի կողմից ներկայացված ավտոմեքենայի

ձեռք բերման գինը էականորեն ցածր է նույնանման ապրանքների համար նախատեսված գներից:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Մաքսային կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի 13 և 57 հոդվածներով, Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 361-րդ հոդվածի 2-րդ կետով և «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 30-րդ, 53-55-րդ հոդվածներով ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ԱՄՄՁՄ մաքսատան պետի կողմից 04.10.2016թ. ընդունվել է թիվ 18 որոշումը (այսուհետ նաև՝ Որոշում), որի համաձայն Հենրիկ Վարդանյանի կողմից ներկայացված փաստաթղթերը, տեղեկությունները և դրանց հիման վրա հայտարարագրված մաքսային արժեքը համարվել է ոչ արժանահավատ, իսկ 11.09.2016թ. Հայաստանի Հանրապետություն է ներմուծել «Nissan Elgrand» (աջ դեկ) մակնիշի 2003թ-ի արտադրության ավտոմեքենայի մաքսային արժեքը սահմանվել է 3500 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել, որ «Մաքսային միության մաքսային սահմանով տեղափոխվող ապրանքների մաքսային արժեքը որոշելու մասին» համաձայնագրի (այսուհետ՝ Համաձայնագիր) հոդված 2-ի 1-ին մասի համաձայն. «Ներմուծվող ապրանքների մաքսային արժեքի որոշման համար առավելագույն հնարավոր չափով հիմք պետք է ծառայի այդ ապրանքների հետ կատարվող գործարքի արժեքը՝ սույն Համաձայնագրի 4-րդ հոդվածով սահմանված իմաստով: Այն դեպքում, եթե ներմուծվող ապրանքների արժեքը այդ ապրանքների հետ գործարքի գնի հիման վրա հնարավոր չէ որոշել, ապա ապրանքների մաքսային արժեքը որոշվում է սույն Համաձայնագրի 6-րդ և 7-րդ հոդվածներով սահմանված դրույթներին համապատասխան, որոնք կիրառվում են ըստ հերթականության»:

Համաձայնագրի հոդված 8-ի 1-ին մասի համաձայն. «Այն դեպքում, եթե գնահատվող (ներմուծվող) ապրանքների մաքսային արժեքը չի կարող որոշվել սույն Համաձայնագրի 4-րդ, 6-րդ և 7-րդ հոդվածների համաձայն, ապա դրանց մաքսային արժեքը որոշվում է սույն հոդվածի համաձայն՝ բացառությամբ այն դեպքերի, եթե հայտարարատուի (մաքսային ներկայացուցչի) դիմումի հիման վրա սույն Համաձայնագրի այս և 9-րդ հոդվածների կիրառման կարգը կարող է հակառակը լինել»:

Իր հերթին, Համաձայնագրի հոդված 10-ի 1-ին մասի համաձայն. «Այն դեպքում, եթե ապրանքների մաքսային արժեքը չի կարող որոշվել սույն Համաձայնագրի 4-րդ, 6-9-րդ հոդվածներին համապատասխան, ապա գնահատվող (ներմուծվող) ապրանքների մաքսային արժեքը որոշվում է Մաքսային միության մաքսային տարածքում առկա տվյալների հիման վրա՝ սույն Համաձայնագրի սկզբունքների և դրույթների հետ համատեղելի մեթոդներ կիրառելով»:

Քննարկվող դեպքում գործ ունենք մի իրավիճակի հետ, երբ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ԱՄՄՁՄ մաքսատան պետի 04.10.2016թ.-ի թիվ 18 որոշումը կայացվել է Համաձայնագրի վերոգրյալ դրույթների պահանջների խախտմամբ: Մասնավորապես, Ավտոմեքենայի արժեքն այդ ապրանքի հետ գործարքի գնի հիման վրա որոշելը հնարավոր չլինելու պայմաններում, դրա մաքսային արժեքը պետք է նախ որոշվեր Համաձայնագրի 6-9-րդ հոդվածներով սահմանված դրույթներին համապատասխան: Այնուհետև, եթե մաքսային արժեքը հնարավոր չլիներ որոշել Համաձայնագրի 6-9-րդ հոդվածներով սահմանված կարգով, ապա այդ դեպքում միայն Ավտոմեքենայի մաքսային արժեքը կարող էր որոշվեր Համաձայնագրի հոդված 10-ով սահմանված կարգով: Սակայն տվյալ դեպքում շրջանցելով Համաձայնագրի 4-րդ, 6-9-րդ հոդվածներով նախատեսված դրույթների կիրառման հնարավորությունը, Ավտոմեքենայի ձևակերպումը հանձնարարվել է կատարել Համաձայնագրի հոդված 10-ով սահմանված կարգով:

Միևնույն ժամանակ, սույն գործում առկա ապացույցների ուսումնասիրության արդյունքում Հանձնաժողովը եկավ եզրակացության, որ Որոշումը կայացնելու համար հիմնականում հիմք են հանդիսացել «Nissan Elgrand» (աջ ղեկ) մականիշի 2003թ-ի արտադրության ավտոմեքենաների վերաբերյալ www.avito.ru, www.tradecarwiev.ru կայքերում առկա գները:

Հանձնաժողովը գտնում է, որ տվյալ դեպքում անհրաժեշտ է հաշվի առնել այն հանգամանքը, որ «Nissan Elgrand» (աջ ղեկ) մականիշի 2003թ-ի արտադրության ավտոմեքենան Հենրիկ Վարդանյանի կողմից ներմուծվել է Ճապոնիայից, հետևապես սույն գործի վերաբերյալ իրավաչափ որոշում կայացնելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել նաև այլ կայք էջեր:

Հանձնաժողովի կողմից ուսումնասիրվել են www.japan-partner.com, www.japanesevehicles.com, www.tradecarview.com կայք էջերում «Nissan Elgrand» (աջ ղեկ) մականիշի 2003թ-ի արտադրության ավտոմեքենանի վերաբերյալ գետեղված տեղեկատվությունը: Արդյունքում Հանձնաժողովը եկել է եզրակացության, որ Հենրիկ Վարդանյանի կողմից 11.09.2016թ. Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծված «Nissan Elgrand» (աջ ղեկ) մականիշի 2003թ-ի արտադրության ավտոմեքենայի մաքսային արժեքն անհրաժեշտ է սահմանել է 2500 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի, «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով Հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

1. Անվավեր ճանաչել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ԱՄՄՁՄ մաքսատան պետի կողմից 04.10.2016թ. ընդունվել է թիվ 18 որոշումը:

2. ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ԱՄՄՁՄ մաքսատան պետին՝

11.09.2016թ. Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծված «Nissan Elgrand» (աջ ղեկ) մականիշի 2003թ-ի արտադրության ավտոմեքենայի մաքսային ձևակերպումներն իրականացնել մաքսային արժեքի որոշման 2-րդ՝ ըստ նույն ապրանքների գործարքի գնի մեթոդի, մաքսային արժեքը սահմանելով 2500 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել տեսչական մարմինների միասնական բողոքարկման հանձնաժողով կամ ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ